

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 17.02.2006
COM(2006) 81 galīgā redakcija

2003/0242 (COD)

KOMISIJAS ATZINUMS

**atbilstīgi EK Līguma 251. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktam
par Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem
Padomes kopējā nostājā attiecībā uz
priekšlikumu**

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI

**par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju
informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs
saistībā ar vides jautājumiem**

**AR KO GROZA KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMU
saskaņā ar EK līguma 250. panta 2. punktu**

KOMISIJAS ATZINUMS

**atbilstīgi EK Līguma 251. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunktam
par Eiropas Parlamenta ierosinātajiem grozījumiem
Padomes kopējā nostājā attiecībā uz
priekšlikumu**

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI

**par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju
informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs
saistībā ar vides jautājumiem**

1. IEVADS

EK Līguma 251. panta 2. punkta trešās daļas c) apakšpunkts paredz, ka Komisijai jāsniedz atzinums par Eiropas Parlamenta otrajā lasījumā ierosinātajiem grozījumiem. Komisija šeit izklāsta savu atzinumu par divdesmit pieciem grozījumiem, ko ierosinājis Parlaments.

2. INFORMĀCIJAI

- Komisija 2003. gada 24. oktobrī iesniedza priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (KOM(2003) 622 galīgais), lai to pieņemtu saskaņā ar EK Līguma 251. pantā paredzēto koplēmuma procedūru.
- Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (*EESC*) sniedza labvēlīgu atzinumu par priekšlikumu 2004. gada 29. aprīlī.
- Eiropas Parlaments pieņēma nostāju pirmajā lasījumā 2004. gada 31. martā.
- Padome pieņēma kopējo nostāju 2005. gada 18. jūlijā.
- Eiropas Komisija pieņēma paziņojumu par kopējo nostāju 2005. gada 31. augustā.
- Eiropas Parlaments pieņēma nostāju otrajā lasījumā 2006. gada 18. janvārī.

3. PRIEKŠLIKUMA MĒRĶIS

Priekšlikuma mērķis ir piemērot Kopienas iestādēm un struktūrām noteikumus, ko paredz Orhūsas Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, — Kopiena pievienojās šai

konvencijai 2005. gadā¹. Tas attiecas uz visām sabiedriskajām iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, kas dibinātas ar EK Līgumu vai pamatojoties uz to. Attiecīgos gadījumos ierosinātā regula pamatojas uz spēkā esošajiem noteikumiem.

- Attiecībā uz pieeju vides informācijai (II sadaļa) priekšlikuma galvenais mērķis ir piemērot Regulu Nr. 1049/2001 visām Kopienas iestādēm un struktūrām. Turklāt ir pieņemti noteikumi attiecībā uz vides informācijas apkopošanu un izplatīšanu.
- Ierosinātajā regulā ir paredzēts, ka Kopienas iestādes un struktūras nodrošina sabiedrības dalību ar vides jautājumiem saistītu plānu un programmu izstrādē, agrīnā posmā informējot sabiedrību un nodrošinot iespēju iesniegt atsauksmes (III sadaļa). Tas attiecas uz plāniem un programmām, kas veicina vai var būtiski ietekmēt Kopienas vides politikas mērķu sasniegšanu.
- Visbeidzot, nevalstiskajām organizācijām, kas atbilst vairākiem kritērijiem, priekšlikumā ir paredzēta iespēja pieprasīt attiecīgai iestādei veikt jebkura „administratīvā akta” iekšēju pārskatīšanu attiecībā uz iespējamiem vides tiesību pārkāpumiem (IV sadaļa). Iespēja pieprasīt izskatīšanu Eiropas Kopienų Tiesā ir paredzēta EK Līguma 230. un 232. pantā.

Ar Direktīvu 2003/4 par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un Direktīvu 2003/35, ar ko paredz sabiedrības dalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē, Orhūsas Konvencijas attiecīgos noteikumus jau piemēro dalībvalstu līmenī. Padome vēl izstrādā attiecīgu priekšlikumu direktīvai par iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

4. KOMISIJAS ATZINUMS PAR EIROPAS PARLAMENTA GROZĪJUMIEM

4.1. Komisijas pieņemtie un daļēji vai principā pieņemtie grozījumi

Komisija pieņem 16. grozījumu. Šajā grozījumā ir ierosināts noteikt, ka tad, ja Kopienas iestāžu un struktūru rīcībā nav attiecīgās informācijas, pieteikuma iesniedzējam atbilde jāsniedz ne vēlāk kā 15 darba dienu laikā.

Komisija *principā pieņem* 1. grozījumu, ar kuru Kopienas vides tiesību aktu mērķos iekļauj „noturīgas attīstības veicināšanu”. Tomēr, ņemot vērā to, ka pašreizējā redakcija ir izstrādāta, stingri vadoties pēc Līguma 174. panta, Komisija ierosina formulēt to šādi: „Kopienas vides tiesību aktu mērķis līdztekus citiem mērķiem ir veicināt vides kvalitātes saglabāšanu, aizsardzību un uzlabošanu un cilvēku veselības aizsardzību, *tādējādi dodot ieguldījumu noturīgas attīstības mērķu sasniegšanā.*”

Komisija *daļēji pieņem* 19. grozījumu — tas attiecas uz tā pēdējo daļu. Kopējās nostājas formulējums par prasībām attiecībā uz sabiedrības dalību ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē ir ciešā saskaņā ar Orhūsas Konvencijas attiecīgo noteikumu formulējumu, un Komisija nevar pieņemt grozījuma pirmo daļu, ar kuru šo dokumenta projektu groza. Termina pagarināšana atsauksmju saņemšanai rakstveida ieteikumu veidā no četrām uz astoņām nedēļām ir pieņemama, jo tā ir saskaņā ar šobrīd pieņemto Komisijas konsultāciju praksi. Tomēr, organizējot sanāksmes, astoņu nedēļu iepriekšējas paziņošanas termiņš četru nedēļu

¹ Padomes 2005. gada 17. februāra Lēmums par to, ka Eiropas Kopienas vārdā noslēdz Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, OV L 124, 17.5.2005., 1. lpp.

vietā nešķiet vajadzīgs un pat var izrādīties neproduktīvs gadījums, kad jāorganizē papildu konsultatīvās sanāksmes. Šā iemesla dēļ šo daļu nevar pieņemt.

Ierosināto 20. grozījumu, kas attiecas uz „sabiedrības dalības procesa rezultātiem”, var pieņemt daļēji un principā. Vārda „politika” iekļaušana nav pieņemama. Pārējo grozījuma daļu var pieņemt principā, tā pievienojama kā 5. punkts kopējās nostājas 9. pantā. Prasība pienācīgi ņemt vērā sabiedrības dalības procesa rezultātus bija atspoguļota Komisijas priekšlikuma oriģinālā un ir pārņemta no Orhūsas Konvencijas (7. pants saistībā ar 6. panta 8. punktu). Prasība informēt par pieņemtajiem plāniem un programmām un tās pamata apsvērumi ir balstīti uz minētās konvencijas 6. panta 9. punktu. Prasība sniegt informāciju par konsultāciju norisi atbilst Komisijas standartiem konsultāciju jomā un tāpēc ir pieņemama principā. Tomēr formulējumam jābūt tādām, kas atspoguļo Orhūsas Konvencijas formulējumu un ir saskaņā ar panta pārējo daļu. Tam jābūt šādam: *„Pieņemot lēmumu par plānu vai programmu, kas attiecas uz vides jautājumiem, Kopienas iestādes un struktūras pienācīgi ņem vērā sabiedrības dalības procesa rezultātus. Tās informē sabiedrību, kā minēts 2. punktā, par pieņemto plānu vai programmu, tostarp par attiecīgo tekstu, kā arī par iemesliem un apsvērumiem, uz kuriem plāns vai programma balstās, sniedzot arī informāciju par sabiedrības dalības procesu.”*

Ierosināto 26. un 27. grozījumu, kas attiecas uz noteikumu un procedūru pielāgošanas grafiku un piemērošanas datumu, Komisija var pieņemt principā. Komisija piekrīt noteikt šiem pasākumiem beigu termiņu, kas nav iekļauts kopējā nostājā, sākot no spēkā stāšanās brīža. Tomēr EP ierosinātajos grozījumos paredzētais termiņš ir pārāk īss, lai ļautu visām Kopienas iestādēm un struktūrām pietiekami rūpīgi veikt administratīvo procedūru un noteikumu pielāgošanu. Turklāt procedūras noteikumu spēkā stāšanās datumam (26. grozījums) jābūt regulas spēkā stāšanās datumam (27. grozījums). Tāpēc 26. grozījums jāformulē citādi, iekļaujot norādi uz „šīs regulas piemērošanas datumu”, un 27. grozījumā jābūt noteiktam piemērošanas datumam, ņemot vērā administratīvo procedūru un noteikumu pielāgošanas praktiskās prasības un procedūras attiecīgajās iestādēs un struktūrās. Šim nolūkam atbilstošs termiņš būtu divpadsmit mēneši pēc regulas spēkā stāšanās dienas.

4.2. Komisijas noraidītie grozījumi

Komisija nevar pieņemt 2. un 7. grozījumu, kuru mērķis ir iekļaut vides informācijas definīcijā „informāciju par pārkāpumu tiesvedības gaitu”. Komisija nevar pieņemt arī 12. grozījumu, saskaņā ar kuru šāda informācija jābūt iekļautai datu bāzēs un reģistros kā vides informācijai. Komisijas un Eiropas Kopienas Tiesas tīmekļa vietnēs gan ir sniegta informācija par lēmumiem attiecībā uz pārkāpumu tiesvedības gaitu, bet tas ir darīts ar mērķi nodrošināt horizontālo pārredzamību, īpaši netraktējot to kā „vides informāciju”. Turklāt Orhūsas Konvencijas „vides informācijas” definīcijā šāda kategorija nav iekļauta.

3. grozījums, kas attiecas uz definīciju „ar vidi saistīti plāni un programmas”, nav pieņemams, jo saskaņā ar to apsvērumā būtu iekļauta norāde uz „Kopienas vides politikas prioritātēm”, kas nav minētas pašā definīcijā (2. panta 1. punkta e) apakšpunkts).

Ierosināto 4., 14. un 15. grozījumu nevar pieņemt. Šo grozījumu mērķis ir Direktīvā 2003/4 paredzēto izņēmumu režīmu piemērot vides informācijas pieejas pieprasījumiem attiecībā uz pieeju Kopienas iestāžu vides informācijai. Kopējās nostājas pamats ir Regula Nr. 1049/2001 par piekļuvi [Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas] dokumentiem, attiecinot to uz visām Kopienas iestādēm un struktūrām. Piemērojot Direktīvu 2003/4 izņēmumiem, rezultāts būtu divi dažādi režīmi, kas daļēji savstarpēji pārklātos un no kuriem viens attiektos uz

dokumenti vispār, bet otrs — konkrēti uz vides informāciju. Tādējādi sistēma faktiski kļūtu nepārredzama.

Komisija nevar pieņemt 5. grozījumu un ar to saistītās citu grozījumu daļas, kuru mērķis ir paplašināt sabiedrības dalības sfēru, iekļaujot tajā arī dalību „politikas” izstrādē. Šajā ziņā Orhūsas Konvencija paredz zināmu rīcības brīvību tās līgumslēdzējām pusēm. 7. panta 4. teikumā ir noteikts, ka līgumslēdzējas puses „atbilstoši cenšas nodrošināt sabiedrības dalību ar vidi saistītās politikas izstrādāšanā”. Ņemot vērā to, ka „politikas” jēdzienu ir grūti precīzi definēt, šādas saistības tiesiski saistošā veidā noteikt regulā nav iespējams.

Ierosinātais 8. grozījums, kurā paredzēta sabiedrības dalība arī Kopienas iestāžu un struktūru *finansētu* plānu un programmu izstrādē, nav pieņemams. Orhūsas Konvencija attiecas uz sabiedrības dalību, ja plānus un programmas *sagatavo* valsts iestādes. Līdzīgi ir paredzēta sabiedrības dalība saistībā ar videi nozīmīgām *darbībām*, kā minēts konvencijas 6. pantā, lemjot par to atļaušanu, bet attiecībā uz lēmumiem par finansējumu šāda prasība nepastāv. Tā kā lēmumi par darbību atļaušanu notiek dalībvalstu līmenī, arī sabiedrības dalība notiktu šajā līmenī. Komisija nevar pieņemt 9. grozījumu, kurš paredz atcelt „*ar banku darbībām saistītu*” plānu izslēgšanu no definīcijas „ar vidi saistīti plāni un programmas”. Komisija piekrita šim precizējumam, kurš tagad ir iekļauts kopējā nostājā.

10. grozījumu nevar pieņemt. Saskaņā ar šo grozījumu definīcijā „tiesību akti vides jomā” un attiecībā uz starptautiska līmeņa veicināšanas pasākumiem tiktu iekļauta norāde, ka to mērķis ir arī risināt „vietēja rakstura” vides problēmas. Attiecīgajā pašreizējā definīcijā ir burtiski pārņemts 174. panta 1. punkta formulējums, kurā ir norāde uz „reģionu vai pasaules mēroga” vides problēmām, tāpēc to nevajadzētu mainīt.

Ierosinātajā 11. grozījumā ir paredzēts pienākums informēt sabiedrību par to, kur un kādā veidā iegūstama informācija, kas nav pieejama elektroniskā veidā. Komisijai nav pieņemams grozījums, kurā iekļauta tik plaša un vispārīga rakstura prasība. Praksē arī iestāžu reģistros ir iekļautas norādes par dokumentiem, kas nav pieejami elektroniskā veidā, un par atbildīgajiem dienestiem, kuriem šos dokumentus var pieprasīt.

13. grozījumu nevar pieņemt. Tajā ir paredzēts, ka Kopienas iestādēm jānodrošina, lai ne vien pašu iestāžu, bet arī to vārdā apkopotā informācija būtu aktuāla, precīza un salīdzināma. Attiecīgs pienākums Orhūsas Konvencijā nav paredzēts.

Ierosināto 17. grozījumu nevar pieņemt. Saskaņā ar to regulā būtu jāiekļauj jauns pants, ar kuru Kopienas iestādēm un struktūrām, uz kurām neattiecas Regula Nr. 1049/2001, dotu iespēju par informācijas sniegšanu pieprasīt „attiecīgu maksu”. Šis grozījums nav adekvāts, jo saskaņā ar kopējās nostājas 3. pantu jautājumos par pieeju vides informācijai, tostarp tās nosacījumiem un maksu par to, Regula Nr. 1049/2001 attiecas uz „Kopienas iestādēm un struktūrām”.

Komisija nevar pieņemt 18. grozījumu, kurā ir paredzēts papildus vārdiem „apdraudējumu cilvēku veselībai” pievienot vārdus „apdraudējumu dzīvībai” un pirms vārdiem „iespējamo kaitējumu, ko izraisa apdraudējums” vārdu „mazinātu” aizstāt ar „pēc iespējas samazinātu”. Formulējums kopējā nostājā ir saskaņā ar Orhūsas Konvenciju un Direktīvu 2003/4/EK, un nav vajadzības formulējumu mainīt.

Ierosinātā 21. grozījuma mērķis ir pagarināt termiņu, lai iesniegtu pieprasījumu veikt administratīva akta iekšēju pārskatīšanu, no četrām uz astoņām nedēļām pēc tā pieņemšanas. Tas Komisijai nav pieņemami, jo tik ilga termiņa gadījumā pastāvētu risks, ka palēnināsies procedūru norise un radīsies tiesiskās nedrošības periods. „Četru nedēļu termiņš” ir arī

saskaņā ar priekšlikumu direktīvai par iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

Komisija nevar pieņemt 28. un 29. grozījumu, saskaņā ar kuriem attiecībā uz nevalstiskajām organizācijām, kurām atļauts pieprasīt iekšējo pārskatīšanu, jāparedz papildu prasība, ka tām jābūt likumpaklausīgām. Atbilstību tādai prasībai attiecīgai Kopienas iestādei vai struktūrai ir grūti pārbaudīt, un tā nešķiet pamatota, ņemot vērā Regulas mērķus. Visbeidzot, Komisija nepieņem 23. grozījumu, kura mērķis ir to nevalstisko organizāciju skaitā, kuras var pieprasīt administratīvo pārskatīšanu, organizācijām, kuru primārais uzdevums ir veicināt vides aizsardzību, pievienot arī tās, kuras „veicina noturīgu attīstību”. Šis kritērijs ir potenciāli ļoti plašs, un būs grūti nodalīt tam atbilstošās organizācijas.

5. SECINĀJUMI

Atbilstīgi EK Līguma 250. panta 2. punktam Komisija groza savu priekšlikumu, kā norādīts iepriekš.